

ARBETA FÖREBYGGANDE MOT:

Stöld ur eller från fordon (bildelar)

Stöld av bildelar – ur eller från fordon – behandlas numera som en egen brottstyp, skild från *inbrott i bil*, som avser stöld av lösa föremål. Stölder av lösa föremål är ofta impulshandlingar, styrda av tillfället, medan bildelsstölder däremot oftast genomförs av organiserade stöldligor, inriktade på särskilda bilmärken och komponenter.

Under det första halvåret 2018 anmäldes cirka 7 500 stölder av bildelar, och varje år kostar bildelsstölderna försäkringsbolagen mångmiljonselopp. De bildelar som stjäls mest är rattar, airbags och navigationsenheter, men även aluminiumfälgar, instrumentpaneler och registrerings skyltar stjäls.

Brotten begås ofta inom små geografiska områden, där tillgången på nyare och exklusivare bilmodeller är god. Ofta drabbas flera bilägare vid ett och samma tillfälle. För det mesta arbetar gärningspersonerna tyst, diskret och nattetid, när de flesta bilägare och boende i området sover.

Gärningspersonerna kan idag använda elektroniska verktyg, som kan störa fordonets låsning eller fungera som originalnyckel, och alltså kringgå moderna, automatiserade låssystem.

Brott uppstår när en potentiell gärningsperson och ett brottsobjekt möts på en plats där det saknas övervakning eller hinder för att brott ska begås. Ett effektivt sätt att förebygga bildelsstölder är alltså att göra det svårare och mer riskabelt att begå dem.

För att försvåra bildelsstölder kan man parkera bilen på en upplyst och övervakad plats eller i garage. De flesta bildelsstölderna sker nattetid, så larm är därför ett bra komplement. Rörelsestyrd utomhusbelysning, kamerabevakning och skyltning kan avskräcka och minska risken för stölder.

Försäkringsbolagen såg 2018 en ökning av stölder från bilar utrustade med nyckellösa låssystem, som innebär att bilen låser upp sig automatiskt när rätt bilnyckel är i närheten. Bilnyckelns signal kan nämligen fångas upp och förstärkas med en reläsändare och mottagare, som kan lura låssystem och eventuella larm. Hemma bör ägaren därför förvara sin bilnyckel långt ifrån ytterdörr och fönster, och gärna i en plåtburk, så att signalen inte kan fångas upp utifrån.

Förebyggande exempel

Skadekostnaderna för fordonsbrott är höga, och ett av de mest drabbade bilmärkena är BMW. Därför har BMW inlett ett samarbete med polisen och försäkringsbolaget IF, för att motarbeta bildelsstölder genom att DNA-märka alla stöldbegärliga delar i nya bilar som säljs i Sverige. Märk-DNA detekteras genom UV-ljus och har en unik DNA-kombination som kan knytas till ägaren. Genom att delarna därmed kan knytas till en specifik brottsanmälan kan polisen snabbt ta stöldgods i beslag.

I samband med att man låser sin bil finns också risken att en gärningsperson med en störsändare kan bryta signalen mellan bilnyckeln och låssystemet, så att bilen förblir olåst. Denna teknik är vanlig vid bilinbrott på allmänna parkeringsplatser. Därför gäller det att alltid kontrollera att bilen verkligen är låst, innan man lämnar den.

Eftersom de flesta bildelsstölderna sker nattetid, kan nattvandring och grannsamverkan vara effektiva åtgärder för att öka rörelse, information och tillsyn.

Aktör	Ansvarsområde	Vilken information de besitter	Vad de kan göra	Kontakt
Brottsförebyggande rådet (Brå)	Att ta fram fakta och sprida kunskap om brottsförebyggande arbete och brottslighet.	Den officiella kriminalstatistiken samt information om hur man förebygger bildelsstölder.	Informera om den kunskap som finns för att minska bildelsstölder.	www.bra.se/forebyggabrott
Polisen	Att utreda och förebygga brott samt ta fram lokal problembild och medborgarlöften.	Information om lokala brottsproblem och anmälningsstatistik.	Förebygga, informera och utreda. Sprida kunskap om skyddsåtgärder och risker.	Kommunpolis
Försäkringsbolag	Att förebygga bildelsstölder.	Information om hur man skyddar sig mot bildelsstölder och vilka som drabbas.	Ge tips om hur man kan skydda sig mot bildelsstölder.	Försäkringshandläggare
Bilägare	Att göra fordonet mindre attraktivt för tjuvar och bildelsstölder.		Vidta brottsförebyggande åtgärder.	
Kommunen	Att ta fram lokal lägesbild och arbeta brottsförebyggande.	Information om vilka insatser som kan göras och hur problemet ser ut.	Samverka med polis och bilägare, och skapa säkrare parkeringsplatser.	Brottsförebyggare
Stöldskyddsforeningen	Att ta fram fakta och informera om förebyggande åtgärder mot brott.	Information om hur stöldbegärliga objekt kan skyddas.	Ge råd om passande skyddsåtgärder. Sälja kvalitetssäkrade redskap.	www.stoldskyddsforeningen.se
Larmtjänst	Att ta fram fakta och kunskap om bildelsstölder.	Statistik över utsatthet för bildelsstölder och information om hur de kan förebyggas.	Ge kunskap om särskilt drabbade bilmärken, platser och tidpunkter.	www.larmtjanst.se
Samverkan mot brott (SAMBO)	Att sprida kunskap om hur man kan organisera grannsamverkan.	Information om vad som krävs för effektiv grannsamverkan.	Ge tips och råd om grannsamverkan samt brottsförebyggande åtgärder.	www.samverkan-motbrott.se

© Brottsförebyggande rådet, februari 2019